

ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΓΟΥΪΤΛΑΜ

Jenny Hocking: Δώστε στη δημοσιότητα τις επιστολές της Βασίλισσας με τον Γενικό Κυβερνήτη

Σήμερα εξετάζεται από το ομοσπονδιακό δικαστήριο η υπόθεση εναντίον του Εθνικού Αρχείου της Αυστραλίας που αρνείται την πρόσβαση στα σημαντικά αυτά ιστορικά τεκμήρια

Η πολύχρονη υπόθεση των «Επιστολών του Παλατιού» που αφορά τη μυστική αλληλογραφία της βασίλισσας σχετικά με την ανατροπή του Αυστραλιανού πρωθυπουργού Gough Whitlam το 1975, ξαναζωντανεύει σήμερα στο ομοσπονδιακό δικαστήριο του Σίδνεϊ. Η υπόθεση εναντίον του Εθνικού Αρχείου της Αυστραλίας ξεκίνησε το 2016 όταν η ομότιμος καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Monash, Jenny Hocking, κατέφυγε στο ομοσπονδιακό δικαστήριο ζητώντας να δοθούν στη δημοσιότητα οι επιστολές μεταξύ της βασίλισσας και του γενικού κυβερνήτη, Sir John Kerr, σχετικά με την ανατροπή της κυβέρνησης Whitlam.

Κρυφές... επ' αόριστον

Η κα Hocking αναφέρει σε χθεσινό άρθρο της στην αυστραλιανή έκδοση της εφημερίδας Guardian, ότι «οι «Επιστολές του Παλατιού» φυλάγονται στο Εθνικό Αρχείο της Καμπέρας, συντηρούνται με δικά μας έξοδα και κρατούνται μυστικές από εμάς. Η Βασίλισσα έχει απαγορεύσει να δοθούν οι επιστολές στη δημοσιότητα, πιθανώς επ' αόριστον, με το σκεπτικό ότι αποτελούν «προσωπική» της επικοινωνία με τον γενικό κυβερνήτη. Η νομική διάσταση της υπόθεσης αφορά ακριβώς στο χαρακτηρισμό των επιστολών ως «προσωπικών».

Οι συνέπειες αυτού του χαρακτηρισμού, ισχυρίζεται η κα Hocking, δεν είναι απλώς νομικές. Εξαιτίας αυτού του χαρακτηρισμού δεν μπορεί να ισχύσει στην περίπτωση τους νόμος περί αρχείων, ο οποίος αφορά μόνο τα αρχεία της Κοινοπολιτείας και τα εξαιρεί από τις συνήθεις διατάξεις ανοικτής πρόσβασης που διέπονται από τον κανόνα των 30 ετών, και σύμφωνα με τον οποίο ακόμα και διβαθμισμένα έγγραφα δίδονται στη δημοσιότητα. Είναι δύσκολο, υποστηρίζει η κα Hocking, να δεχτούμε ότι μπορεί να χαρακτηριστούν ως προσωπικές, οι μεταξύ του γενικού κυβερνήτη και της βασίλισσας επιστολές, δηλαδή των δύο προσώπων που κατέχουν τις υψηλότερες θέσεις στην ιεραρχία του συστήματος της συνταγματικής μοναρχίας, και γράφτηκαν σε μια περίοδο έντονων πολιτικών αναταραχών που είχε ως αποτέλεσμα την ανατροπή ενός πρωθυπουργού και της εκλεγμένης κυβέρνησής του. Ο χαρακτηρισμός «προσωπικές» για αυτές τις επίσημες

γραπές ανακοινώσεις, τις οποίες ο ίδιος ο Kerr περιέγραφε ως «υπερσειακά σημειώματα», προσκρούει στην κοινή λογική.

Η απόφαση του Δικαστή Griffiths

Να σημειωθεί ότι τον Μάρτιο του 2018 ο δικαστής Griffiths έκρινε ότι οι «Επιστολές των Ανακτόρων» είναι «προσωπικές», υποστηρίζοντας ουσιαστικά την απαγόρευση στη δημοσίευση τους που έχει επιβάλει η Βασίλισσα. Ενώ ο Griffiths αναγνώρισε το «σαφές δημόσιο ενδιαφέρον για το περιεχόμενο των αρχείων», σημείωσε επίσης ότι «ο νόμος δεν επιβάλλει να δοθούν στη δημοσιότητα προσωπικές επιστολές ακόμη κι αν υπάρχει δημόσιο συμφέρον από τη δημοσίευσή τους».

Η καμπάνια που γίνεται για να δοθούν οι επιστολές στη δημοσιότητα συνεχίζεται σήμερα με την έφεσή κατά της απόφασης αυτής, υπόθεση την οποία έχουν αναλάβει αφιλοκερδώς οι Bret Walker SC και Tom Brennan του δικηγορικού γραφείου Corrs Chambers Westgarth. Όπως υποστηρίζουν, οι Αυστραλοί πολίτες στερούνται πρόσβασης σε κρίσιμα έγγραφα της ιστορίας τους, με εντολή της Βασίλισσας, γεγονός που έχει έντονες επιπτώσεις στην εθνική μας ανεξαρτησία και την πολιτική αυτονομία. Όπως υποστήριξε η Julian Hill, βουλευτής του ομοσπονδιακού Εργατικού Κόμματος που εκλέγεται στο Bruce, «ο ίδιος ο χαρακτηρισμός των επιστολών μεταξύ της Βασίλισσας και του γενικού κυβερνήτη ως «προσωπικές» προσβάλλει όλες τις έννοιες περί διαφάνειας και δημοκρατίας».

Η ανατροπή από τον Kerr και μάλιστα χωρίς προειδοποίηση, μιας εκλεγμένης κυβέρνησης, η οποία την περίοδο

Αυτά τα γράμματα αποτελούν σημαντικό τεκμήριο της ιστορίας της ανατροπής της κυβέρνησης Whitlam, την οποία όλοι οι Αυστραλοί έχουν δικαίωμα να γνωρίζουν.

εκείνη διατηρούσε την σαφή κοινοβουλευτική πλειοψηφία της, είναι ένα από τα πιο αμφιλεγόμενα επεισόδια στην πολιτική ιστορία της Αυστραλίας, αναφέρει η κα Jenny Hocking. Ο διορισμός του Malcolm Fraser, του αρχηγού του Κόμματος των Φιλελευθέρων που είχε χάσει τις δύο προηγούμενες εκλογές, ως πρωθυπουργού, χειροτέρευσε μόνο αυτή την παρέκκλιση από τη δημοκρατική νομιμότητα. Στη συνέχεια, το απόγευμα της 11ης Νοεμβρίου 1975, ο Fraser έχασε την ψήφο εμπιστοσύνης στη Βουλή των Αντιπροσώπων με 10 ψήφους και ταυτοχρόνως η βουλή ζήτησε από τον γενικό κυβερνήτη να επαναφέρει την κυβέρνηση Whitlam. Ο Kerr αρνήθηκε να δει τον Πρόεδρο της Βουλής αλλά και να αναγνωρίσει το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας και αντ' αυτού διέκοψε τις εργασίες της βουλής και της Γερουσίας με τον Fraser ακόμα πρωθυπουργό. Αυτή ήταν η «δεύτερη ανατροπή» της εκλεγμένης κυβέρνησης Γουίτλαμ από τον Kerr.

Η συμπαιγνία του Γενικού Κυβερνήτη

Η άποψη που επικράτησε γύρω από το αφήγημα της ανατροπής ήταν ότι ο γενικός κυβερνήτης ενήργησε μόνος του και ότι δεν είχε προηγούμενη

επαφή με τον Fraser ή με τη βασίλισσα. Γνωρίζουμε πλέον ότι αυτή η προσεκτικά κατασκευασμένη «αφήγηση» απέκρυπτε τη συμπαιγνία του κυβερνήτη με μέλη του ανώτατου δικαστηρίου και με τον γιέτη της αντιπολίτευσης, και επίσης την προσπάθεια εξαπάτησης του πρωθυπουργού Gough Whitlam που είχε αποφασίσει να προκαλέσει ενδιάμεσες εκλογές στη Γερουσία.

Μια σειρά από δραματικές αποκαλύψεις, πολλές από τις οποίες έγιναν γνωστές από την ανάγνωση εγγράφων του Kerr, έχουν διαψεύσει την αρχική εκδοχή της ιστορίας αμετάκλητα. Κρίσιμη ήταν και η αποκάλυψη για το ρόλο του πρώην ανώτατου δικαστή, Sir Anthony Mason, που ως μυστικοσύμβουλος και καθοδηγητής του Kerr επί αρκετούς μήνες, συνέβαλε στην ανατροπή του Whitlam. Αυτή η διαδικασία αποκάλυψης των αληθινών ιστορικών γεγονότων συνεχίζεται σήμερα και έχει στόχο να δοθούν στη δημοσιότητα οι «Επιστολές του Παλατιού», προκειμένου να διαπιστώσουμε τι ακριβώς γνώριζε η βασίλισσα, ο πρίγκιπας Κάρολος και τα ανάκτορα για τα σχέδια και τις προθέσεις της Kerr στην ανατροπή της κυβέρνησης του Whitlam.

Παρέμβαση από το Μπάκιγχαμ

Όπως αναμένεται, η υπόθεση έχει προκαλέσει το μεγάλο ενδιαφέρον του Μπάκιγχαμ. Ο ιδιωτικός γραμματέας της Βασίλισσας έχει έρθει σε επαφή με τον Γενικό Κυβερνήτη και έχει δημοσιεύσει επιλεκτικά μερικές από αυτές τις «προσωπικές» επιστολές – με στόχο να υποστηρίξει ότι οι επιστολές δεν θα πρέπει να δοθούν στη δημοσιότητα. Αξίζει να αναφερθεί ότι η κα Jenny Hocking υποστηρίζει πως η υπόθεση των «επιστολών» θέτει, επίσης, ανησυχητικά ερωτήματα σχετικά με το ρόλο του Εθνικού Αρχείου στη διατήρηση των ιστορικών αρχείων μας και στην διασφάλιση της πρόσβασης του κοινού σε αυτά. «Από πολλές απόψεις το Αρχείο εμφανίζεται όλο και περισσότερο ως εμπόδιο και φύλακας για τα εθνικά μας ιστορικά αρχεία και όχι ως προστάτης και διευκολυντής της δημόσιας πρόσβασης σε αυτά», γράφει η καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Μόνας. Πρόσφατα μέσω κοινοβουλευτικής έρευνας, αποκαλύφθηκε ότι τα Εθνικά Αρχεία έχουν δαπανήσει σχεδόν ένα εκατομμύριο δολάρια τα τελευταία χρόνια για την απόρριψη αιτήσεων για πρόσβαση των πολιτών στα αρχεία.